

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 17Csp/108/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217214778
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Péter Nagy
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2019:2217214778.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudcom JUDr. Péter Nagy v sporovej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, so sídlom Mýtňa 48, Bratislava, právne zast. JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtňa 48, Bratislava, proti žalovanému: K. V., O.. XX.XX.XXXX, V. M. XXXX/X, Y. F., o zaplatenie 1.872,56 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.497,30 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 1.497,30 eur od 30.10.2014 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 59,92 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou zo dňa 14.08.2017 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým súd zaviazhe žalovaného k zaplateniu istiny vo výške 1.872,56 eur spolu s úrokmi z omeškania podľa žalobného návrhu a k náhrade trov konania titulom nesplateného úveru. Svoj žalobný nárok odôvodnil tým, že pôvodný žalobca (Consumer Finance Holding a.s.) poskytol žalovanému na základe zmluvy o pôžičke č. XXXXXXXX zo dňa 25.11.2013 spotrebiteľský úver vo výške 1.600,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok (60) po 51,35 eur. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s platením zmluvne dohodnutých splátok úveru právny predchodca žalobcu dňom 29.10.2014 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a zároveň vyzval žalovaného na okamžitú úhradu dlžnej sumy. Zmluvou o postúpení pohľadávok bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy v celosti postúpená na žalobcu ku dňu 20.11.2017.

2. Žalobu s prílohami a procesné poučenia podľa C.s.p., spolu s výzvou, aby sa k žalobe s prílohami vyjadril v lehote 10 dní, súd doručil žalovanému do vlastných rúk dňa 07.03.2019. Žalovaný sa k žalobe s prílohami písomne nevyjadril.

3. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 28.06.2019, ktoré súd vykonal v neprítomnosti strán sporu v súlade s príslušnými ustanoveniami C.s.p., nakoľko popri riadne ospravedlnenom žalobcovi sa žalovaný bez akéhokoľvek ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie a ani nepožiadaval o jeho odročenie. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a podstatným obsahom spisu (najmä žaloba č.l. 1-8, zmluva o pôžičke č.l. 3-5, predžalobná upomienka s doručenkou a oznámenie o vyhlásení okamžitej

splatnosti úveru č.l. 6-7, prehľad splátok a úhrad č.l. 8, návrh na zmenu žalobcu s prílohami č.l. 15-22, vyjadrenie žalobcu s prílohami z 26.06.2019).

4. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil tento skutkový a právny stav veci: Pôvodný veriteľ (Consumer Finance Holding a.s.) je spoločnosť, ktorej predmetom podnikania bolo okrem iného poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Žalovaný nekonal v predmetnej sporovej veci v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Pôvodný veriteľ a žalovaný dňa 25.11.2013 uzavreli zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX (1177383), ktorou bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1.600,- eur s výškou ročnej úrokovej sadzby 32 % a výškou RPMN 28,2 %, s konečnou splatnosťou 11/2018 a s počtom a výškou splátok: 60 x 49,90 eur. Žalovaný si svoju povinnosť splácať úver pravidelnými mesačnými splátkami porušil, preto pôvodný veriteľ oznámením z 29.10.2014, v nadväznosti na predžalobnú upomienku z 27.08.2014, oznámil žalovanému, že jeho záväzok splatiť celú pôžičku bol zosplatnený s povinnosťou úhrady všetkých splátok jednorazovo a ihneď po doručení oznámenia. Predčasná splatnosť úveru bola vyhlásená v súlade s úverovou zmluvou (bod 12.4 úverovej zmluvy), ako aj zákonnou úpravou (§ 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka - predchádzajúca výzva na splatenie dlžnej sumy z 27.08.2014 - č.l. 6). Žalovaný dosiaľ uhradil z vyššie uvedenej zmluvy sumu 102,70 €. Zmluvou o postúpení pohľadávok bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy v celosti postúpená na žalobcu ku dňu 20.11.2017.

Podľa ust. § 290 C.s.p. spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

5. Predmetnú zmluvu o pôžičke žalovaný uzavrel ako spotrebiteľ, preto na daný právny vzťah sa vzťahujú ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a ďalej aj ust. § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). V zmysle ust. § 9 ods. 1, 2 a § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) bolo potrebné preskúmať, či v listinách tvoriacich zmluvu, sú obsiahnuté všetky zákonom určené náležitosti.

Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať náležitosti uvedené v tomto ustanovení pod písm. a) až y).

Podľa ust. § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa ust. § 52 ods. 1 OZ (v znení platnom od 01.01.2008) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ust. § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa ods. 2 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ust. § 369 ods. 1 Obch. zák. ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania dohodnuté v zmluve. Ak úroky z omeškania neboli dohodnuté, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania podľa predpisov občianskeho práva. Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

Podľa ust. § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia OZ v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania (s prihliadnutím a skutočnosť, že sa jedná o právny vzťah, ktorý vznikol po 01.02.2013) výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

6. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v danom prípade pôvodný veriteľ a žalovaný uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom pohľadávka z tohto úveru bola postúpená na nového veriteľa - žalobcu, čím je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v tomto konaní, ktorý bol do konania pripustený na miesto pôvodného žalobcu uznesením č.k. 17Csp/108/2017-30 zo dňa 28.11.2018. Žalobca sa domáhal svojich nárokov z titulu zmluvy, ktorou boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky a tento sa zaviazal vrátiť ich v dohodnutých mesačných splátkach spolu s príslušným úrokom. Pretože pôvodný žalobca ako veriteľ poskytoval spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a žalovaný ho neprijímal na takéto účely, spĺňajú definíciu veriteľa a spotrebiteľa v zmysle § 2 písm. a) a b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a zmluva z 25.11.2013 je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) cit. zákona a úver ňou poskytnutý je spotrebiteľským úverom.

7. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že predložená zmluva bola uzatvorená platne, má písomnú formu a všetky jej náležitosti sú na listinách, ktoré tvoria súčasť zmluvy. Žalovaný nárok žalobcu nijako nesporeoval. Vykonaným dokazovaním však bolo zároveň preukázané aj to, že obsahom úverovej zmluvy je okrem iného dohodnutá sadzba úroku (ročná úroková sadzba) vo výške 32 %. Podľa názoru súdu takáto výška úroku (odmeny za prenechanie peňažných prostriedkov) odporuje dobrým mravom, a to napriek tomu, že pohľadávka na splatenie poskytnutého úveru nie je zabezpečená žiadnym zabezpečovacím prostriedkom a že je poskytnutá v relatívne nízkej sume, takže aj každý úrok sa prejaví relatívne vyššou percentuálnou sadzbou (uzn. NS SR 6 M Obdo 5/2009). Podľa judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. 5 Cdo 26/2011) totiž pri dojednaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Úroková sadzba (odmena) 32 % istiny v priebehu jedného roka je podľa názoru súdu neprijateľná, pretože predstavuje neprimerané zhodnotenie peňažných prostriedkov na ročnej báze. V relevantnom čase sa pritom podľa všeobecne dostupných údajov miera inflácie v Slovenskej republike pohybovala na jednocifernom úrovni (do 5 % ročne). Takto vysoká úroková sadzba nie je odôvodnená ani žiadnymi osobitnými dôvodmi kreditného rizika dlžníka, ani hospodárskou alebo inou situáciou v slovenskej ekonomike. Okrem toho je v predmetnej sporovej veci úrok vypočítavaný z celej istiny vopred a následne splácaný v jednotlivých splátkach, teda efektívna úroková sadzba (zohľadňujúca postupne sa amortizujúcu istinu) je reálne vyššia. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách (táto všeobecne známa skutočnosť sa nedokazuje podľa § 186 ods. 1 C.s.p.) a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov vrátane (60 splátok) v novembri 2013 činil úrok 12,93 % p.a. (stav úverov), resp. 11,27 % p.a. (nové obchody), t.j. úroky dohodnuté v tomto prípade značne presiahli mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že predmetná dohoda o úrokovej sadzbe je právnym úkonom, ktorý sa prieči dobrým mravom, v dôsledku čoho je podľa § 39 OZ neplatná (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). Tunajší súd v nadväznosti na uvedené ďalej uvádza, že sa stotožňuje s názorom Krajského súdu v Prešove, vysloveným v právnej veci sp. zn. 3Co/114/2014, v ktorom k výške zmluvných úrokov uviedol, že výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevyšujú priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je

nepriateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je preto netolerovateľné za žiadnych okolností (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/96/2017 z 12.09.2018). Súd preto žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere nepriznal.

8. Vyhodnotením dojednaní o úrokoch ako neplatného dojednaní o odplate za poskytnutie úveru dochádza k situácii, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere tak úplne absentuje dojednanie o akejkoľvek úrokovej sadzbe (§ 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z.). Podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) zák. č. 129/2010 Z. z. sa však úver pre absenciu úrokovej sadzby považuje za bezúročný a bez poplatkov. Neplatnosť dohody o úrokovej sadzbe v úverovej zmluve teda má za následok, že veriteľ nemôže požadovať odplatu (úrok, odmenu) z poskytnutého úveru. Súd preto dospel k záveru, že predmetný spotrebiteľský úver je potrebné považovať za úver bez úrokov a bez poplatkov podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Z vykonaného dokazovania pritom vyplynula aj skutočnosť, pre ktorú je nutné predmetný spotrebiteľský úver pokladať za úver bez úrokov a bez poplatkov aj podľa ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., a to z toho dôvodu, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je neprávne uvedená ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. Ak totiž RPMN vyjadruje náklady, ktoré vzniknú spotrebiteľovi v súvislosti s poskytnutím úveru, medzi ktoré patrí aj zmluvný úrok reprezentujúci výšku odplaty za poskytnutie úveru, možno logickým výkladom dospieť k záveru, že údaj o RPMN (celkové náklady) nemôže byť nižší, ako zmluvný úrok reprezentujúci výšku odplaty za poskytnutie úveru, ku ktorému je nutné pripočítať aj ďalšie náklady spotrebiteľa spojené s poskytnutím úveru. V prípade predmetnej zmluvy o pôžičke č. 6164762 zo dňa 25.11.2013 je však RPMN úveru vo výške 28,2 % a ročná úroková sadzba úveru 32 % (k tomu pozri napr. rozsudok KS PO sp. zn. 21Co/96/2017 zo dňa 27.03.2018 a rozsudok KS TT sp. zn. 24Co/174/2016 zo dňa 02.08.2017).

9. Súd zároveň poznamenáva, že v zmluve chýba aj údaj podľa § 9 ods. 2 písm. k) citovaného zákona, a to údaj o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Pokiaľ tieto údaje (napr. termíny splátok vrátane prvej) neboli obsiahnuté ako náležitosť zmluvy priamo v texte zmluvy o úvere, je potrebné spotrebiteľovi poskytnúť zvýšenú ochranu v tom, že takýto úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, pretože spôsob určenia termínov splátok a spôsob započítavania jednotlivých splátok úveru na istinu, úroky a iné poplatky je aj ukazovateľom výhodnosti úveru, pričom neuvedenie tejto náležitosti priamo v zmluve objektívne spochybňuje možnosť žalovanému ako spotrebiteľovi identifikovať termíny splatnosti splátok a posúdiť rozsah svojho záväzku spojeného s úverom, a to v jeho jednotlivých zložkách a aj v jednotlivých časových úsekoch splácania úveru (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/96/2017 z 12.09.2018).

10. Absencia uvedených povinných obsahových náležitostí zmluvy pritom má nevyhnutne za následok, že predmetný spotrebiteľský úver sa považuje za úver bez poplatkov a bez úrokov v súlade s cit. ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy. Vzhľadom k tomu mal žalobca právo len na zaplatenie istiny úveru 1.600,- eur, t.j. na vrátenie sumy poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaný dosiaľ uhradil z vyššie uvedenej zmluvy sumu 102,70 €. Na základe uvedeného súd žalobe v časti nesplatenej istiny 1.497,30 eur (1.600 - 102,70) ako dôvodnej vyhovel. Súd zároveň zaviazal žalovaného aj k zaplateniu úrokov z omeškania v zákonnej výške 5,05 % ročne z dlžnej istiny od 30.10.2014 (t.j. odo dňa nasledujúceho po predčasnom zosplatnení úveru) do zaplatenia, keďže sa žalovaný s plnením svojho záväzku nepochybne dostal do omeškania (všetko výroky I). Z vyššie uvedených dôvodov súd zároveň žalobu vo zvyšnej časti (v časti prevyšujúcej nárok priznaný vo výroku I) zamietol (výrok II).

11. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 2 C.s.p. pričom dospel k záveru, že žalobca má právo na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 59,92 %, keďže žalobca bol v tejto sporovej veci úspešný na 79,96 % a neúspešný na 20,04 %, t.j. čistý úspech žalobcu predstavuje 59,92 %. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok III).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Dunajská Streda (§ 355 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.).